

IZVOD IZ STATUTA

9. Pravila osnovnih studija prvog ciklusa

Član 94.

Status studenta stiče se upisom na odgovarajući studijski program Panevropskog univerziteta.

Ostvarivanje prava i obaveza studenta u nastavnom procesu prati se u okviru semestra. Predmetni nastavnik potpisom u indeksu potvrđuje da je student ispunio sve nastavne obaveze u toku semestra.

Ovlašćeno lice Panevropskog univerziteta potpisom i pečatom Panevropskog univerziteta ovjerava semestar ukoliko je student ispunio sve obaveze po osnovu školarine u skladu sa *Pravilima o visini naknade za studiranje i cijeni usluga* i ako je izvršio sve nastavne obaveze predviđene Nastavnim planom i programom.

Ovjerom semestra na početku naredne školske godine student stiče pravo na upis i na prelazak u tu školsku godinu i pravo da nastavi da izvršava nastavne obaveze i da pristupa polaganju ispita.

Član 95.

Pri upisu svake školske godine student se opredjeljuje za obavezne predmete iz upisanog studijskog programa. Polaganjem ispita student stiče određen broj ECTS bodova u skladu sa Planom i programom studija na upisanom studijskom programu. Student je dužan da **položi sve obavezne predmete** iz upisanog studijskog programa.

Student slobodno bira **izborne predmete** iz studijskog programa za kojeg se opredjelio, ili iz drugih studijskih programa organizovanih na Panevropskom univerzitetu, ukoliko su međusobno kompatibilni. Student koji ne položi izborni predmet može ponovo upisati isti ili se opredjeliti za drugi izborni predmet.

Obavezni, izborni i fakultativni program, zajedno čine jedinstven studijski program akademske godine studija. Student je dužan da obaveznim predmetima studijskog programa kojeg je upisao i izbornim programom za kojeg se opredjelio, ostvari najmanje 60 ECTS bodova u školskoj godini.

Član 96.

Ukoliko u toku trajanja studija dođe do promjena Nastavnog plana i programa koje su verifikovane na Senatu Panevropskog univerziteta student ima pravo

da studij završi prema obavezama iz Nastavnog plana i programa školske godine u kojoj je upisao studij, bez obzira da li su promjene Nastavnog plana i programa proizvele novo ili dodatno licenciranje, ili su promjene takvog obima da ne zahtjevaju novo licenciranje. Ukoliko je pri tom došlo i do promjene naziva zvanja student stiće naziv zvanja iz Nastavnog plana i programa školske godine u kojoj je upisao studij.

Student može da završi studij i prema promjenjenom nastavnom planu i programu pod sljedećim uslovima:

- mora da se odgovarajućim podneskom obrati rektoratu univerziteta;
- obavezan je da do kraja školovanja kroz diferencijalni program položi svu razliku ispita prema novom nastavnom planu. Diferencijalni program iz prethodnog stava može da se polaže i u okviru izbornog programa studija.

Ukoliko student završi studij prema promjenjenom nastavnom planu i programu, stiće pravo na naziv zvanja iz promjenjenog programa.

Član 97.

Status studenta prestaje:

- a) završetkom studijskog programa i dobijanjem stepena za koji se student školuje;
- b) ispisom iz visokoškolske ustanove prije završetka studija;
- c) kada student ne upiše narednu godinu studija ili ne obnovi upis u istu godinu studija, a ne miruju mu prava i obaveze studenta;
- d) izricanjem disciplinske mjere od strane disciplinskog organa Panevropskog univerziteta.
- e) status redovnog studenta prestaje kada student ne završi studije do isteka roka koji se određuje u dvostrukom broju školskih godina potrebnih za realizaciju studijskog programa.

U dvostruki broj školskih godina ubraja se i apsolventski staž.

Član 98.

Student koji produžava studij nakon prekida i pauze u studiranju nastavlja studij po Nastavnom planu i programu koji važi u školskoj godini u kojoj obnavlja studij. Ukoliko je Nastavni plan i program izmijenjen u odnosu na program po kojem je student studirao prije prekida potrebno je da student položi razliku predmeta koju utvrđuje *Komisija za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa*.

Član 99.

Studentu se na njegov zahtjev odobrava **mirovanje prava i obaveza** u slučaju:

- (a) teže bolesti,
- (b) upućivanja na stručnu praksu u trajanju od najmanje šest mjeseci,
- (c) njege djeteta do godinu dana života,
- (d) održavanja trudnoće,
- (e) vršenja rukovodnih funkcija u studentskom predstavničkom tijelu i
- (f) u drugim slučajevima predviđenim opštim aktom visokoškolske ustanove.

Odluku o mirovanju prava i obaveza studenta donosi Rektor univerziteta. U slučaju donošenja odluke o mirovanju prava i obaveza student je obavezan da izmiri školarinu tekuće školske godine u cjelosti, a u narednoj školskoj godini primjenjuje se oslobađanje od plaćanje dijela školarine za obnovljenu godinu u skladu sa *Pravilima o visini naknade za studiranje i cijeni usluga*.

Ukoliko je studentu odobreno mirovanje statusa do kraja zimskog semestra upisane školske godine, a u istoj godini nije konzumirao studij i nema položenih ispita, uplaćeni iznos školarine se priznaje kao dio školarine u narednoj školskoj godini.

Član 100.

Student koji u toku zimskog semestra ne **ispuni sve predispitne obaveze**, može na lični zahtjev nastaviti da pohađa nastavu u ljetnjem semestru, kao i da nadoknadi predispitne obaveze uz naknadu troškova.

Rektor odlučuje o zahtevu studenta i odobrit će mu ispunjavanje zaostalih predispitnih obaveza, pod uslovom da se te obaveze objektivno mogu ispuniti.

Student je obavezan da prije početka ispunjavanja zaostalih predispitnih obaveza podmiri sve redovne troškove školarine kao i vanredne troškove u skladu sa *Pravilima o visini naknade za studiranje i cijeni usluga*.

Član 101.

U toku školovanja student može **preći sa jednog na drugi studijski program** unutar Panevropskog univerziteta o čemu odluku donosi rektor univerziteta.

Student je dužan da položi razliku predmeta između nastavnog plana studijskog programa na kojeg prelazi i studijskog programa na kojem je bio upisan koju utvrđuje *Komisija za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa*.

Član 102.

Da bi student upisao narednu godinu studija mora ispuniti sve obaveze iz nastavnog plana i programa predviđene za tekuću školsku godinu, te da u studijskoj godini u koju je upisan ostvari 60 ECTS bodova.

Student može upisati narednu godinu studija i ako nije stekao cenzus od 60 ECTS kredit-bodova u skladu sa prelaznim odredbama Zakona o visokom obrazovanju kojima se u zakonom propisanom periodu dozvoljava prenos određenog broja predmeta u narednu godinu studija.

Student koji ne ispuni obaveze iz stava 1 i 2 ovog člana ponovo obnavlja tekuću godinu studija i ima pravo da prati nastavu i polaže ispite iz naredne godine studija do broja bodova koje je ostvario u prethodnoj godini studija.

Panevropski univerzitet za studenta iz prethodnog stava ovog člana utvrđuje ispite koje može slušati i polagati u narednoj godini studija, o čemu se vodi posebna evidencija. Podaci upisani u evidenciju predmeta iz naredne godine koje je student položio u obnovljenoj godini upisuju se u studentsku knjižicu i matičnu knjigu nakon što student upiše godinu studija za koju je vođena evidencija.

Za obnovljenu godinu student plaća dio školarine u skladu sa *Pravilima o visini školarine i cijeni usluga*.

Član 103.

Student ima pravo na **apsolventski staž** koji traje na prvom ciklusu studija dvije godine od isteka posljednje godine studija, a na drugom ciklusu studija traje 12 mjeseci od isteka posljednje godine studija. Po isteku apsolventskog staža, student ima pravo da polaže ispite uz naknadu troškova u skladu sa *Pravilima o visini školarine i cijeni usluga*. Pravila studiranja apsolventata uređuju se detaljnije *Pravilima studija prvog ciklusa* i *Pravilima studija drugog ciklusa* na Panevropskom univerzitetu.

Član 104.

Student **upisuje narednu godinu** studija nakon što je realizovao prava o prenosu ispita i prava da prati nastavu i polaže ispite iz naredne godine studija do broja bodova koje je ostvario u prethodnoj godini studija u skladu sa prelaznim odredbama Zakona o visokom obrazovanju i Odlukama Senata univerziteta vezanim za realizovanje tih prava.

Studenti koji su polagali oktobarski ispitni rok dužni su da upišu narednu godinu studija u roku od 15 dana od zadnjeg termina ispita u ovom roku. Nastavnici su dužni da ocjene studente u oktobarskom ispitnom roku i dostave ispitnu dokumentaciju u roku od 7 dana od termina ispita.

Član 105.

Student ima pravo da u toku studija provede određeno vrijeme (semestar ili studijsku godinu) na drugoj visokoškolskoj ustanovi u zemlji ili u inostranstvu posredstvom programa za razmjenu studenata, ili na bazi

bilateralnih sporazuma između visokoškolskih ustanova. U skladu sa bilateralnim sporazumom studentu se priznaje ostvareni broj bodova sa visokoškolske ustanove na kojoj je boravio.

Član 106.

Student koji se ispisuje sa Univerziteta ima pravo na **povrat uplaćene školarine** prema sljedećim pravilima:

- Povrat uplaćenog iznosa školarine, umanjenog za iznos manipulativnih troškova ako se zahtjev za ispis podnese u roku od mjesec dana od dana početka školske godine;
- Povrat polovine uplaćene školarine, umanjene za iznos manipulativnih troškova ukoliko je student uplatio cjelokupni iznos godišnje školarine a zahtjev za ispis podnese do kraja 1. semestra;

10. Učenje na daljinu

Član 107.

Dio nastave na Panevropskom univerzitetu može se organizovati učenjem na daljinu u skladu sa odredbama Zakona o visokom obrazovanju Republike Srpske koje regulišu obrazovanje na daljinu, Uredbom o uslovima za osnivanje i početak rada visokoškolskih ustanova i o postupku za utvrđivanje ispunjenosti uslova i Pravilnikom o studiju obrazovanja na daljinu.

Član 108.

Na Panevropskom univerzitetu primjenjuje se **adaptirani asinhroni model** obrazovanja na daljinu koji je baziran na sljedećim principima:

- ⇒ Studenti su slobodni da uče tempom koji im odgovara (*asinhrona komponenta modela*), ali imaju fiksne rokove u kojima treba da predaju rješenja primljenih i preuzetih zadataka/projekata (*adaptacija modela*);
- ⇒ Studenti su na početku akademske godine upoznati sa načinom izvođenja nastave putem instruktivnog seminara. Svaki student dobija plan nastave, gde se upućuje na medije-izvore znanja, a takođe se upoznaje i sa zadacima koje treba samostalno da izradi i preda na ocenjivanje;
- ⇒ Pedagošku bazu obrazovanja na daljinu predstavlja profesionalni softverski paket sistema upravljanja učenjem na daljinu sa

odgovarajućim nastavnim i ostalim obrazovnim sadržajima studijskih programa Panevropskog univerziteta.

- ⇒ Studentima su na raspolaganju štampani i elektronski udžbenici koji pokrivaju cjelokupan sadržaj nastavnog predmeta. Elektronski udžbenik je dostupan u PDF formatu, kao i u hipertekstualnom obliku. Studentima su na raspolaganju prezentacije svih predavanja u formatu elektronske prezentacije, kao i snimljena predavanja koja su dostupna na WEB stranici u zaštićenom modulu učenja na daljinu i putem interaktivne digitalne akademske televizije na internet TV kanalu Panevropskog univerziteta (*Apeiron TV Channel*), kao i na opto- medijima. Studentima su na raspolaganju i udžbenici u formatu audio- knjiga, te predavanja u audio formatu;
- ⇒ Studentima se u sjedištu Panevropskog univerziteta organizuju konsultacije, te fakultativna i instruktivna kontakt-nastava za sve studijske programe i sve predmete, koja se održava svake sedmice u vrijeme vikenda;
- ⇒ Panevropski univerzitet organizuje praktičnu nastavu, laboratorijsku, kliničku, sportsku i radnu praksu u namjenskim ustanovama i organizacijama sa kojima univerzitet ima potpisane Ugovore o akademskoj saradnji u skladu sa Nastavnim planom i programom tih predmeta i rasporedom nastavnih aktivnosti.

Ugovori o akademskoj saradnji definišu potrebnu dokumentacionu i informativnu osnovu za evidenciju i verifikaciju praktičnih nastavnih oblika za studente, a takođe utvrđuju i angažman stručnih saradnika i eksperata na realizaciji ciljeva u okviru ovih nastavnih aktivnosti.

Za studente za koje se ne obezbijedi praktična nastava, laboratorijska, klinička, sportska i radna praksa u namjenskim alociranim ustanovama i organizacijama, obezbijedena je realizacija ovih programskih aktivnosti u kondenzovanom obliku u ustanovama iz sjedišta Panevropskog univerziteta u okviru namjenskog zimskog i ljetnjeg seminara/kampusa koji se organizuju u trajanju od 7-14 dana u skladu sa Nastavnim planom i programom licenciranih studijskih programa u kojima su planirane ove aktivnosti.

- ⇒ Studentima koji praktičnu nastavu iz pojedinih predmeta obavljaju ili su obavljali kao dio svoje radne i profesionalne aktivnosti u okviru svoga zaposlenja odn. svoga radnog angažmana, priznat će se praktična nastava iz tih predmeta.
- ⇒ U nastavnom planu definisane su lekcije (*poglavlja*) iz elektronskog udžbenika prema rasporedu nastave (*za svaku radnu nedelju predviđen*

je programiran broj lekcija). Kada je potrebno, studenti se upućuju i na jedan ili više klasičnih udžbenika;

- ⇨ Od studenata se očekuje da studentske zadatke/projekte (*koji se daju dva puta u semestru*) urade prema programiranom rasporedu (na vrijeme) i predaju elektronskom poštom. Studentski zadaci/projekti se evaluiraju, prihvataju i ocjenjuju, vraćaju na doradu sa komentarima profesora ili prihvataju i komentarišu, a studenti se obavještavaju o rezultatima. Rješenja studentskih zadataka postavljaju se u diskusione grupe.
- ⇨ Studenti imaju mogućnost da međusobno razmjenjuju znanja i postavljaju pitanja (kolaborativno učenje, diskusione grupe i elektronska pošta).
- ⇨ Samostalni studentski projekti se izrađuju uz pomoć mentora. Studentski radovi se publikuju na WEB portalu Univerziteta i dostupni su za pregled ostalim studentima i javnosti.

Član 109.

Studenti posredstvom lokalne mreže sa univerziteta ili putem Interneta pristupaju svim edukacionim sadržajima sa udaljenih lokacija po principu **24/7** (*sedam dana nedeljno, 24 časa na dan*) koji su strukturirani tako da omogućavaju:

- Pristup digitalizovanim nastavnim sadržajima kroz auditivne medije, vizuelne medije, tekstualne medije i animirane lekcije;
- Pristup predavanjima profesora sa udaljenih lokacija kroz on-line *video konferencije sa više učesnika i kroz asinhroni pristup katalogiziranim predavanjima na računarskom serveru Univerziteta primjenom metoda VoD – Video on Demand*;
- Kolaborativni zajednički rad studenata na vježbama, projektima i kroz konsultacije sa nastavnim osobljem primjenom tele- komunikacionih medija i internet tehnologija.

Na Univerzitetu je obezbjeđena "**on-line**" **video komunikacija** ne samo za izabrana predavanja profesora već i za video-konferencije (*tele-konferencing*) kojima su podržana predavanja gostujućih profesora, kao i za diskusione panele, okrugle stolove, naučne konferencije i webinare.

Član 110.

Primjena **kompjuterski podržanog učenja** podrazumjeva da studenti posjeduju računar odgovarajućih performansi, da imaju neposredan pristup internetu odn. odgovarajuća telekomunikaciona sredstva, koja obezbjeđuju učenje na daljinu, da na računaru imaju instalisan odgovarajući sistemski i komercijalni softver i odgovarajuće module softvera za podršku učenju na daljinu (*Learning management softvera*).

Kompjuterski podržano učenje i obrazovanje na daljinu takođe podrazumjevaju da studenti posjeduju minimum prethodnih i neophodnih znanja i vještina potrebnih za efektivno korištenje primjenjenih kompjuterskih i telekomunikacionih tehnologija.

Član 111.

Pojedini oblici nastave u sistemu učenja na daljinu organizovani su na slijedećim principima:

1. Primjenjuju se u cjelosti licencirani nastavni plan i program redovnih studija sa istom procjenom opterećenja predmeta;
2. Evidencija studenata i ispita se vrši u skladu sa postojećom organizacijom Univerziteta i propisima o vođenju dokumentacije;
3. Studenti koji su obavili pojedine oblike nastave učenjem na daljinu stiču identične diplome kao studenti na redovnim studijima Univerziteta;
4. Studenti mogu da slušaju teorijsku nastavu i putem telekonferencinga ili video-projeksija nastave u odjeljenjima ili preuzimanjem snimljene nastave na WEB stranici učenja na daljinu Panevropskog univerziteta. Studenti mogu da ostvaruju neposredne kontakte sa nastavnicima i saradnicima putem planiranih on-line odn. telekonferencing konsultacija. Studentima se u inicijalnom seminaru orijentacije na studiju u neposrednom kontaktu sa odgovornim nastavnim osobljem objašnjavaju metodi rada i specifični zahtjevi učenja na daljinu, literatura, programski sadržaji i način evaluacije znanja;

Studenti koji studiraju u sistemu obrazovanja na daljinu imaju pravo da učestvuju u nastavnom procesu u vidu fakultativne i instruktivne kontakt-nastave i konsultacija koji se namjenski organizuju u sjedištu Panevropskog univerziteta za sve studentske programe i sve predmete, i koji se za vanredne studente održavaju

svake sedmice u sjedištu univerziteta;

5. Studenti polažu ispite u rokovima i terminima koji su planirani i za redovne odn. vanredne studente;
6. Direktne konsultacije sa nastavnikom (*on-line i putem elektronske pošte*) predviđene su prema programiranom rasporedu i dinamikom kao i za ostale studente Univerziteta, ili svakodnevno korišćenjem diskusionog foruma;
7. Studentima su na raspolaganju pitanja za samovrednovanje stečenog znanja i progressa u savladavanju i razumjevanju gradiva te zadaci za vježbu u skladu sa zahtjevima nastavnika, kako bi se što bolje pripremili za ispit;
8. Studentima su na raspolaganju i multimedijalni didaktički materijali kojima se podstiče dinamičnost i motivacija studenata. Ovi materijali su arhivirani na WEB portalu Univerziteta i student im pristupa u bilo koje vrijeme (*24/7 sistem*);
9. U organizaciji nastave planirane su i ostale forme rada studenta čiji rezultati čine dio konačne ocjene studenta a u skladu sa pojedinačnim studijskim programom.
10. Primjenjeni sistem učenja na daljinu omogućava sljedeće asinhronne metode komunikacije učesnika u edukativnom procesu koji se primjenjuju u pojedinim oblicima nastave u sistemu učenja na daljinu:
 - ✦ diskusione grupe (*forum*);
 - ✦ formiranje baze često postavljenih pitanja (*FAQ – Frequently Asked Questions*);
 - ✦ sistem elektronske pošte (*E-mail*);
 - ✦ kreiranje elektronskih panela "*vijesti*" za pojedine predmete;
 - ✦ elektronski podsjetnik i kalendar nastave;i sljedeće sinhronne metode komunikacije:
 - ✦ diskusione "chat" sesije;
 - ✦ diskusione "chat" konsultacije;
 - ✦ *on-line* videokonferencije.

Član 112.

U okviru podrške sistemu učenja na daljinu Univerzitet obezbeđuje slijedeće tehnološke opcije:

- ❑ Galerije slika, tehničkih crteža, dijagrama, grafikona i drugih multimedijalnih izvora, koji su transparentni i dostupni studentima putem interneta.
- ❑ Pokretne slike u obliku video-klipova, kompjuterskih animacija/simulacija i video prezentacija koje su dostupne studentima po istom principu kao i galerije slika;
- ❑ Asinhroni video sadržaji predavanja. Sva predavanja na Univerzitetu se snimaju, digitaliziraju i katalogiziraju na WEB-računarskom serveru Univerziteta i dostupna su studentima u bilo koje vrijeme (*asinhroni model*) putem autorizovanog pristupa WEB portalu Univerziteta na Internetu ili u lokalnoj računarskoj mreži Univerziteta.
- ❑ Sinhroni video sadržaji (*teleconferencing*) koji se prema usvojenom planu organizuju tokom semestra u okviru svakog predmeta u vidu *on-line* videokonferencija.
- ❑ Pored knjiga, priručnika i skripti u elektronskom obliku, studentima će biti na raspolaganju u elektronskom obliku svi normativni akti Univerziteta, nastavni planovi i rasporedi, te katalogizirani studentski radovi odn. projekti.

Elektronski udžbenici su publikovani na WEB računarskom portalu Univerziteta i na WEB stranici biblioteke univerziteta u hipertekstualnom obliku i u PDF formatu i obezbeđuju neposrednu interakciju studenta sa nastavnim sadržajima i drugim izvorima, te iniciraju istraživačke aktivnosti studenta u toku savladavanja nastavnog sadržaja.

- ❑ Studentima su na raspolaganju i liste neophodnih dokumenata za čitanje, kao i sve ostale knjige odn. literatura za koju je Univerzitet pribavio autorska prava u elektronskom obliku. Knjige koje su u javnom vlasništvu i koje su dostupne putem interneta, referencirane su u vidu linkova na WEB portalu univerziteta.

Univerzitet je pretplaćen na određen broj elektronskih izdanja časopisa kao i za pristup bibliotekama elektronskih izdanja, za koje se pristup naplaćuje.

11. Završni rad u studiju I ciklusa

Član 113.

Završni (diplomski) ispit predstavlja samostalni izraz stečenih znanja studenta tokom studija. Diplomski ispit se sastoji od izrade i odbrane razvršnog rada.

Student stiče pravo da uzme temu diplomskog rada odmah nakon upisa završne godine studija.

Student može da radi diplomski rad iz naučnih oblasti svoga studijskog programa u okvirima nastavnog predmeta usmjerenja, ili iz stručnih predmeta koji se izučavaju na Fakultetu i koji su od značaja za obrazovni profil (smer) za koji se student opredijelio, pod uslovom da je student tokom studija odslušao i položio taj predmet.

Studentu je omogućeno da aktivno učestvuje u izboru teme svog završnog diplomskog rada, tako što temu rada može da izabere sa unaprijed objavljene liste tema u okviru odabranog nastavnog predmeta, ili student može samostalno definisati i predložiti temu rada. Prijedlog teme i mentora student dostavlja na odgovarajućem zahtjevu u dekanat fakulteta.

Listu tema diplomskih radova za studijske programe svakog fakulteta donosi Nastavno-naučno vijeće fakulteta na prijedlog predmetnih nastavnika iz studijskih oblasti fakulteta.

U slučaju da student samostalno definiše i predlaže temu, neophodno je da tema zadovolji kriterije relevantnosti za datu oblast, aktuelnosti, dostupnosti istraživačkih resursa, izvora i vremena za obradu. Tema mora biti precizno definisana, ne smije biti uopštena ali ne smije biti ni preuska i pojedinačna, ne smije biti apstraktna, već konkretna i treba da sadrži aspekt praktične primjenjivosti.

Tema rada može da bude razrada određenog teorijskog pitanja, praktično istraživanje određene pojave ili analiza slučaja iz prakse. Detaljnija uputstva vezana za metodološke aspekte data su u "Metodologija izrade studentskih i završnih radova Panevropskog univerziteta".

Član 114.

Mentor diplomskog rada odabire se prvenstveno iz sastava odgovornog nastavnog osoblja Panevropskog univerziteta za tekuću školsku godinu.

Mentor može da bude nastavnik kojeg je student predložio u svom zahtjevu, odgovorni nastavnik za predmet odn. užu načunu oblast u okviru koje se izrađuje diplomski rad, nastavnik kojeg predloži Rektor univerziteta ili

Dekan fakulteta, nastavnik kojeg predloži Vijeće katedre.

Prioritet u izboru mentora imaju nastavnici koje je predložio student odn. odgovorni nastavnici za užu naučnu oblast u okviru koje se izrađuje diplomski rad. Prilikom izbora mentora mora se voditi računa o ravnomjernoj zastupljenosti opterećenja pri dodjeli mentorstva odgovornim nastavnicima Panevropskog univerziteta.

Mentorstvo na završnim diplomskim radovima je sastavni dio akademske i radne obaveze nastavnika. Nastavnik koji odbije mentorstvo dužan je dati pismeno obrazloženje.

Dužnost mentora je da pomogne studentu pri izboru teme, da preporuči izvore koje će koristiti i da ga uputi na metodologiju koju treba primijeniti. Mentor će takođe, u slučaju da se ukaže potreba, pomoći studentu u koncipiranju strukture rada, formulisanju naslova i podnaslova, te u rješavanju dilema i poteškoća koje se mogu pojaviti prilikom istraživanja ili razrade odabrane tematike. Mentor je dužan da periodično pregleda diplomski rad u fazi izrade, te da studentu daje uputstva za korekciju rada i metodološka uputstva vezana za istraživanje i korištenje izvora. Mentor je dužan da završeni rad pregleda i odobri za odbranu u roku od 15 dana od predaje diplomskog rada.

Član 115.

Temu završnog diplomskog rada i izbor mentora odobrava dekan fakulteta svojim rješenjem.

Istim rješenjem dekan imenuje **Komisiju za ocjenu i odbranu završnog diplomskog rada**, koju čine predsjednik i dva člana od kojih je jedan član ujedno i mentor kandidata, s tim da su najmanje dva člana komisije iz oblasti na koju se odnosi tema završnog diplomskog rada.

Član 116.

Student ima pravo da traži promjenu odobrene teme završnog diplomskog rada, promjenu mentora ili promjenu i mentora i odobrene teme u kom slučaju podnosi obrazložen zahtjev za promjenu i novu prijavu teme i mentora Rektor univerziteta.

Mentor ili tema završnog diplomskog rada mogu se mijenjati samo jedanput. O prijavi, odnosno zahtjevu za promjenu, kao i o eventualnim sporovima između studenta i mentora odlučuje Rektor univerziteta.

Član 117.

Završni diplomski rad mora biti samostalni stručni rad u kojem student

demonstrira stečeno znanje i kompetencije tokom studija i sposobnost za istraživački rad. Završni rad mora zadovoljiti opšte metodološke kriterije akademske pismenosti, standarde korektnog citiranja, zahtjeve minimalnog "obima rada" i zahtjeve relevantnosti "sadržaja rada" definisane sa mentorom odn. predmetnim nastavnikom prilikom zadavanja teme.

Za izradu završnog diplomskog rada predviđa se najviše šest meseci. Ukoliko student ne preda rad u postavljenom roku, može da podnese molbu za produženje roka za izradu završnog diplomskog rada, ili da opravda kašnjenje pismenim putem. Ako student ne preda rad na vreme iz opravdanih razloga, smatraće se kao da je rad predat na vreme. Opravdanost razloga cijeni mentor. O molbi studenta za produženje roka za izradu rada odlučuje dekan fakulteta.

Pravo na odbranu diplomskog rada student stiče ako je pismeni dio rada pozitivno ocjenjen od strane mentora. Uslov za pristupanju odbrani rada je da je student ispunio sve ostale obaveze vezane za nastavni plan i program svoga studija, te da je ispunio sve finansijske obaveze u skladu sa Pravilima o visini naknade za studiranje i cijeni usluga. Student je uz zahtjev za odbranu završnog diplomskog rada dužan da preda u Biblioteku univerziteta pet primjeraka rada koji su propisno ukoričeni i jedan primjerak u elektronskom obliku.

Procedura odbrane završnog diplomskog rada detaljno je regulisana u Pravilniku o diplomskom, pristupnom i master radu.

Član 118.

Diplomski rad se brani pred **komisijom za ocjenu i odbranu** diplomskog rada. Odbrana završnog diplomskog rada je javna, a datum odbrane se objavljuje na oglasnoj tabli Univerziteta najmanje **tri dana** prije odbrane.

Odbrana završnog diplomskog rada se održava u roku od 15 dana dana od dana predaje rada. Troškove odbrane završnog rada snosi student uz skladu sa Pravilima o visini naknade za studiranje i cijeni usluga .

Na odbrani diplomskog rada student treba da pokaže da vlada materijom iz oblasti iz koje brani diplomski rad, da obrazloži zaključke i saznanja do kojih je došao i da ih odbrani. Odbrani završnog diplomskog rada prisustvuje i zapisničar koji vodi zapisnik o odbrani završnog rada.

Ocjena diplomskog ispita se formira na osnovu ocjene pismenog diplomskog rada i ocjene usmene odbrane.

Ako komisija nije pozitivno ocijenila diplomski rad, ili student ne odbrani diplomski rad, student se može ponovo prijaviti za izradu diplomskog rada.

Novi zadatak se daje, po pravilu, iz drugog nastavnog predmeta.

Nakon što je komisija pozitivno ocijenila diplomski rad i student odbranio diplomski rad pred komisijom za javnu odbranu, studentu se u odgovarajućoj javnoj ispravi unosi naziv diplomskog rada, postignuta ocjena i imena članova komisije pred kojim je rad odbranjen.

Član 119.

Do izdavanja diplome i dodatka diplomu, studentu se izdaje **uvjerenje o stečenom visokom obrazovanju** odgovarajućeg stepena.

Uvjerenje iz stava 1. ovog člana izdaje se na zahtjev studenta u roku od 7 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Član 120.

Promocija diplomiranih studenata Panevropskog univerziteta vrši se na svečanoj akademiji jednom godišnje. Promociju je javna.

Član 121.

Studenti po pravilu nemaju obavezu da izrađuju diplomski rad u prvom ciklusu školovanja u trogodišnjem trajanju, što se za svaki licencirani studijski program utvrđuje pojedinačno.

Član 122.

Studenti mogu dobiti **priznanja** u vidu pismene pohvale, novčane i druge nagrade za postignute rezultate u studiranju.

Odluku o dodjeli priznanja donosi Rektor, na prijedlog Upravnog odbora. Pravilnikom o uslovima, načinu sticanja i dodjele počasnih zvanja, priznanja i nagrada na Panevropskom univerzitetu utvrđuju se uslovi i postupak za dobijanje priznanja.

OVJERA AKTA

Broj protokola:

1278-12/11

Datum protokola:

14.07.2011.

Oznaka akta:

A/int-01.00.000.521.

Datum stupanja:

15.07.2011.

Odgovorno lice/potpis:

(1) *ime i prezime*

Esad Jakupović

titula i zvanje

Prof. dr, redovni prof.

potpis

(2) *ime i prezime*

Darko Uremović

titula i zvanje

CEO projekt menadžer, dipl.inž

potpis

Funkcija potpisnika:

(1)

Rektor

(2)

Predsjednik upravnog odbora

Zvanični pečat:

